

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/621/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112225638
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112225638.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 35807598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO 36864421, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 14C/278/2012-87 zo dňa 26. februára 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Trenčín, vzniknutej žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín, v konaní vedenom pod sp. zn. 49Er/79/2011, ktorý v zákonom stanovenej lehote nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu, kde exekučným titulom bol právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu.

Na skutkový stav súd prvého stupňa aplikoval § 3 ods. 1 písm. d), § 6 ods. 1,2, 4, § 9 ods. 1, 2, § 15, § 16 a § 17 ods. 1,2,3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ustanovenia § 44 ods. 2,3, § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ Exekučného poriadku, Ústavu SR a Smernicu Rady 93/13/EHS z 05.04.1993.

Súd prvého stupňa v danom prípade skúmal, či boli dané predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu, a to existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Za nesprávny úradný postup možno považovať aj porušenie povinnosti štátneho orgánu vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, ako aj postup v rozpore s platnými právnymi normami. Podľa ust. § 44 ods.2 Exekučného poriadku účinného od 01.06.2011 a ust. § 41 ods.2 písm.d/ Exekučného poriadku vyplýva, že 15-dňová lehota na vydanie poverenia pre exekúciu sa nevzťahuje na rozhodnutie o exekučnom titule, ktorým je rozhodnutie rozhodcovského súdu. Povinnosťou orgánu štátu teda je len v 15-dňovej lehote vydať poverenie na exekúciu, ak exekučný titul spĺňa zákonom stanovené podmienky a takýto postup vyplýval aj zo znenia ust. § 44 ods.2 Exekučného poriadku účinného pred novelou č. 102/2011 Z.z.. Postup súdu, ktorý rozhodol o zamietnutí poverenia na exekúciu v lehote cca mesiac od podania návrhu nemožno označiť za rozporný so zákonom a lehotu, v ktorom bolo rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o poverenie na exekúciu vydané, nemožno charakterizovať ako prietahy v súdnom konaní. Exekučný súd nepochybil vo svojom úradnom postupe, keďže aplikoval normy medzinárodného práva, ktorými je SR ako člen Európskej únie viazaná a ktoré majú prednosť pre ustanoveniami slovenského právneho poriadku a poskytol spotrebiteľovi potrebnú súdnu ochranu pred

nekalými zmluvnými podmienkami. V danom prípade teda nebol preukázaný žiaden z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup ani vznik škody v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom ani výška nejakej škody. Žalobca poskytol povinnému v exekúcii úver v určitej výške, avšak nebol predložený žiadny dôkaz o tom, kedy mala žalobcovi vzniknúť škoda jeho nezaplatením ani ako k jej výpočtu dospel; čo presne obsahuje dlžná istina, čo je jej príslušenstvom a koľko bolo z uvedeného dlhu už povinným medzitým uhradené a že za zostatok neuhradeného dlhu zodpovedá práve žalovaná. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa dospel k záveru, že nie je možné žalobcovi priznať náhradu škody spočívajúcu v nevyožnenej istine s príslušenstvom ani nemajetkovú ujmu z dôvodu nesplnenia preukázania zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za akúkoľvek škodu v tejto súvislosti, a preto súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP a to, že v spojení s § 205 ods. 2 písm. a) OSP sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) OSP, v konaní rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a) / OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) / OSP), súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, zároveň dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že súd prvého stupňa vec prejednal v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu postupujúc podľa § 101 ods. 2 OSP preto, že sa žalobca bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil. Žalobca uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich k tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu je potrebné z konania vylúčiť, pričom okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených veciach a skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti, nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Poukázal na rozhodovaciu prax iných krajských súdov. Čo sa týka konečného rozhodnutia vo veci súdom (vylúčeným sudcom), neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Súd sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval žiadosť žalobcu o odročenie nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu. Rovnako nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Súd sa tiež dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že žalobcom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Namietal porušenie svojho práva na kontradiktórne konanie, keď ako účastník konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť k týmto dôkazom o prednesoch vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Kontradiktórnosť súdneho procesu sa neobmedzuje len na oprávnenie vyjadrovať sa k tvrdeniam protistrany, ale vzťahuje sa aj na rovnaké oprávnenie voči dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy. Čo sa týka skutočností, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, poukázal na skutočnosť, že súd vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám. Poukázal tiež na judikatúru Ústavného súdu, koncepciu spravodlivého súdneho konania s tým, že kontradiktórnosť súdneho procesu sa neobmedzuje len na oprávnenie vyjadrovať sa k tvrdeniam protistrany, ale aj na rovnaké oprávnenie voči dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy, pričom nie je ani dôležité to, či tieto skutočnosti boli známe iba jednej strane, alebo žiadnej z nich. Súd vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je v odôvodnení rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise. Súd bez nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si určil sám, keď žalobca žiadal vykonať dokazovanie všetkými listinami, ktoré tvoria exekučný list. Súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti konaním dlžníka. Súd však úplne ignoroval všetky tvrdenia o majetkovej škode, ktorá vznikla z titulu udržiavania a správy informačného systému a z titulu výdajov, na administratívne spracovanie textov, publikačné výdaje, poštovné a telekomunikačné výdaje. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nie je zrejmé akou úvahou súd dospel k presvedčeniu, že majetková škoda nevznikla. Rovnako sa to však týka chýbajúcich dôvodov pri nemajetkovej ujme. Navyše napriek tomu, že skutkový dej a skutkový základ v tomto konaní je jedinečný, odôvodnil svoje negatívne rozhodnutie rovnakými dôvodmi opísanými tými istými vetami,

ako v iných svojich rozhodnutiach. Nesúhlasil tiež s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil dlžník, teda povinný. Pravým právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Žalobca hodlal v konaní pred súdom prostredníctvom vykonaného pojednávania predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie si zabezpečil. Poukázal tiež na skutočnosť, že aj po podaní žaloby škoda ďalej narastá. Namietal, že nebol poučený podľa § 120 ods. 4 OSP. Súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Sám súd zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenom čase a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiaden objektívne udržateľný ospravedlňujúci dôvod. Rozhodnutie súdu je preto vnútorne rozporné a napriek tomu, že súd zistil porušenie práva, nekonštatoval ho a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi. Uviedol, že sú irelevantné úvahy súdu o tom aké spôsoby judikovania pohľadávky si žalobca zvolil a tiež sú irelevantné úvahy o podstate a rozsahu podnikateľského rizika. Všetky a akékoľvek problémy, ktoré boli vyvolané v právnej sfére žalobcu nerešpektovaním zákonnej lehoty zo strany exekučného súdu svedčia o potrebe nastoliť spravodlivosť poskytnutím finančnej satisfakcie za porušené práva. Žalobca preto žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods.3 O.s.p. aj náležitosti podľa § 205 ods.1 O.s.p. s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal odvolací súd preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu žalobcom podaného odvolania, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Dôvody odvolania možno rozdeliť na dve skupiny a to na dôvody odvolania týkajúce sa väd konania a dôvody odvolania týkajúce sa väd rozhodnutia. Odvolací súd sa prioritne zamerl na žalobcom tvrdené vady konania podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p. spočívajúce v tvrdení žalobcu, že sa mu ako účastníkovi konania, postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca.

Preskúmacia činnosť odvolacieho súdu zahŕňa tak hmotnoprávnu ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto skúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Zároveň je viazaný dôvodmi vymedzenými v odvolaní. Okrem nich musí odvolací súd z úradnej povinnosti prihliadať na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci aj vtedy, ak by v odvolaní neboli uplatnené (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Takýto následok budú mať predovšetkým vady vzniknuté nesplnením niektorej z procesných podmienok, účasťou vylúčeného sudcu pri rozhodovaní, odňatím možnosti niektorému z účastníkov konať, porušením predpisu o spôsobe vykonania dôkazného prostriedku a pod.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Je spojená s faktickou činnosťou súdu, nie s jeho právnym posúdením. O procesnú vadu ide aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania.

Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že vyjadrenie žalovaného spolu s pripojenými prílohami k vyjadreniu, ktoré došlo súdu prvého stupňa dňa 21.02.2014, nemal právny zástupca k dispozícii pred začiatkom pojednávania vo veci samej dňa 26.02.2014. Zo súdneho spisu vyplýva, že vyjadrenie žalovaného bolo právnomu zástupcovi žalobcovi doručované až spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa nedodrжал postup podľa § 114 ods. 2 O.s.p., keď žalobcovi neodoslal vyjadrenie žalovaného a preto žalobca nemal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, ktoré uviedol a navrhol žalovaný v tomto vyjadrení. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. K odňatiu práva na súdnu ochranu preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania

súdu, ktoré je v rozpore so zákonom. Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície ako je pozícia protistrany. Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie. Nedoručenie vyjadrenia žalovaného žalobcovi vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom (I. ÚS 4/94, I. ÚS 26/94, III. ÚS 7/08, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.12.2011, sp.zn. 5Svzn/1/2011).

Odvolačný súd sa zaoberal aj tvrdením žalobcu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané vylúčeným sudcom. V ustanovení § 14 O.s.p. sú upravené podmienky, ktorých splnenie má za následok, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Predmetný dôvod odvolania sa však výslovne obmedzuje len na rozhodovanie vylúčeného sudcu. Námetka odvolateľa o tom, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal vylúčený sudca, predstavuje odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.. Jej dôvodnosť posudzuje vždy odvolací súd bez toho, aby bol pritom viazaný tým, či prípadne otázku zaujatosti sudcu posúdil ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia nadriadený súd (§ 16 O.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi Okresného súdu Trenčín JUDr. Miline Jánoškovej. Krajský súd v Trenčíne na námietku zaujatosti uznesením pod č.k. 6NcC/154/2012-9 zo dňa 19. októbra 2012 rozhodol, že JUDr. Milina Jánošková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci. Odvolací súd skúmajúc dôvodnosť uplatneného odvolacieho dôvodu zo strany žalobcu dospel k záveru, že na strane zákonného sudcu nie je existencia žiadnej okolnosti, ktorá by ho v zmysle § 14 a nasl. O.s.p., vylučovala z prejednávania a rozhodovania vo veci vzhľadom na pomer k veci a účastníkom konania. Je zrejme, že o sudkyňi

JUDr. Miline Jánoškovej bolo odvolacím súdom už rozhodnuté, táto z prejednávania a rozhodnutia veci nebola vylúčená, z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti z hľadiska ust. § 14 ods. 1 O.s.p., ktoré by mohli predstavovať dôvod na jej vylúčenie a takýto vzťah nie je možné odvodiť ani z údajov žalobcu. Dôvodom na pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu nemôžu byť ani úvahy žalobcu založené na skutočnosti, že súd prvého stupňa svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane žalobcu, lebo táto skutočnosť sama o sebe nevyplýva nič o vzťahu namietaného sudcu k účastníkom a k prejednávanej veci a nemožno z nej odvodiť, že by bola spôsobilá ovplyvniť jeho nestranné rozhodnutie. Z uvedených dôvodov teda odvolací súd v tomto smere uplatnenú odvoláciu námietku žalobcu považoval za neopodstatnenú.

Za situácie, kedy súd prvého stupňa neodoslal vyjadrenie žalovaného žalobcovi, pričom z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nepochybne vyplýva, že súd prvého stupňa sa vyjadrením žalovaného zaoberal a toto uviedol aj v odôvodnení svojho rozhodnutia, nemožno konanie súdu prvého stupňa považovať za spravodlivé. Súd prvého stupňa porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a jeho postupom nesúladným s Občianskym súdnym poriadkom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. Právo účastníka konania vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom je obsahom čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v súdnom konaní má svoje vyjadrenie v § 123 O.s.p. Doručenie žaloby a vyjadrenia k nej predstavujú dôležité a neopomenuteľné úkony súdu v procese riadnej prípravy súdneho pojednávania s cieľom zabezpečiť účastníkom konania účinnú a efektívnu realizáciu naväzujúcich procesných práv priznaných zákonom s možnosťou vyvrátiť dôvodnosť žaloby i jej dodatočnú obranu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.10.2010, sp.zn. 5Cdo/66/2010).

Konaním súdu prvého stupňa došlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu, v dôsledku čoho bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť, pretože rozsudok vydaný v konaní postihnutý závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

V čase rozhodnutia odvolacieho súdu bolo vyjadrenie žalovaného doručené právnomu zástupcovi žalobcu. Odstránenie tejto vady konania nezakladá dôvod na potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a ani na jeho zmenu podľa § 220 O.s.p.

Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku sa odvolací súd vecnými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní nezaoberal.

Podľa § 226 O.s.p. je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Súd prvého stupňa, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, nariadi na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a ich právnych zástupcov. V konaní bude postupovať v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu prvého stupňa, najmä § 117 ods. 1, § 118 a tých, ktoré sa týkajú vedenia konania a pojednávania, vykoná dokazovanie a vo veci rozhodne rozsudkom s náležitosťami podľa § 157 O.s.p. Súd prvého stupňa svojím procesným postupom poskytne účastníkom konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Občianskym súdnym poriadkom (§ 123), pričom sa bude zaoberať aj prípadnými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania a vo veci opätovne rozhodne.

V novom konaní rozhodne súd prvého stupňa o trovách konania vrátane trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.